

- Gepubliceerd op: 4 november 2010
- Ben Tramper
- Meer informatie

Bijbeluitleg in digitale vorm

In de bibliotheek van veel pastorieën nemen ze een belangrijke plaats in: het Bijbelcommentaar van Patrick, Polus en Wels (PPW) én de zogenaamde Bottenburg, de commentarenreeks op het Nieuwe Testament die begin vorige eeuw op de markt kwam. Beide series nemen in de boekenkast al gauw 3 tot 4 meter ruimte in beslag. Sinds kort zijn de twee digitaal beschikbaar: duizenden en nog eens duizenden pagina's gereformeerde en puriteinse theologie. Samen kosten ze nog geen 100 euro.

PPW is een serie die in de achttiende eeuw verscheen. De samensteller, die anoniem wilde blijven, werkte de hele Bijbel door en voegde aan elk vers opmerkingen toe die hij had opgedoken in de werken van allerlei Engelse theologen. De serie is vernoemd naar het drietal dat vaak wordt geciteerd: Simon Patrick, Matthew Poole en Edward Wells.

De Bottenburg is een gedegen serie die in de jaren dertig en veertig van de vorige eeuw op de markt werd gebracht op initiatief van dr. F. W. Grosheide, gereformeerd hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Het commentaar is vernoemd naar uitgever H. A. van Bottenburg.

Het digitaliseren van de twee Bijbelcommentaren moet een gigantisch karwei zijn geweest. Medewerkers van **DioNeth** (Digitale ontsluiters van Nederlandse theologie) tekenden ervoor. Bladzij na bladzij hebben ze op de scanner gelegd, in de hoop een rijk bronnengebied toegankelijk te maken voor theologen én voor een breed publiek.

Het project is wat de prijs betreft zeker geslaagd: wie de PPW in boekvorm aanschaft, betaalt zo'n 1000 euro. De Bottenburg is alleen nog tweedehands te koop. Een antiquair vraagt voor de negentien delen ruim 200 euro.

De vraag is wel of de reeks qua inhoud bij een breed publiek in de smaak valt. Dat zou natuurlijk heel mooi zijn. Beide verklaringen hebben veel te bieden: grondige Schriftuitleg, geschoeid op gereformeerde leest. **DioNeth** heeft er bovendien alles aan gedaan om het lezen zo aangenaam mogelijk te maken. De programma's zijn van goede zoekmogelijkheden voorzien.

Maar voor zowel de PPW als de Bottenburg geldt: de inhoud is niet licht verteerbaar. Zeker iemand die theologisch niet is geschoold, moet houden van doorzetten en doorbijten: de zinnen zijn lang, het taalgebruik verouderd. De Bottenburg geeft bovendien regelmatig Latijnse en Griekse citaten weer.

Lezenswaardig is de inleiding van prof. Greijdanus over de manier waarop de Schrift wil worden gelezen. "In het algemeen", schrijft hij, "geldt de zeer begrijpelijke regel: Gods Woord is alleen te

verstaan onder de leiding van Gods Geest. Gods Geest gaf de Schrift, Hij is ook haar hoogste uitlegger."

Verklaring van het Oude en Nieuwe Testament op dvd, Patrick, Polus en Wels; uitg. DioNeth, 2010; ? 49,95; Verklaring van het Nieuwe Testament op dvd, dr. S. Greijdanus, dr. F. W. Grosheide, dr. J. A. C. van Leeuwen, dr. C. Bouma; uitg. DioNeth, 2010, ? 50,-.